

УКРАЇНСЬКІ РОБІТНИЧІ ВІСТІ

ПРОЛЕТАРІ ВСІХ КРАЇН, ЄДНАТЕСЯ!

Адреса:
Cor. Fritchard Ave. and McGregor St.,
Winnipeg, Man., Canada.

The Provincial
Library
City

UKRAINIAN LABOR NEWS

PROVINCIAL
LIBRARY
MANITOBA

Address:
Cor. Fritchard Ave. and McGregor St.,
Winnipeg, Man., Canada.

PIK V. Ч. 73. СЕРЕДА, 12. ВЕРЕСНЯ 1923. WINNIPEG, MAN. WEDNESDAY, SEPTEMBER 12th, 1923. No. 73. VOL. V.

ІТАЛІЯ І ГРЕЦІЯ ЗГІДНІ НА РІШЕННЯ РАДИ АМБАСАДОРІВ.

РИМ, 10. вересня. — Італія приймає ухвалені ради амбасадорів і годиться евакувати Корфу та прилягаючі острови, коли Греція вдовольнить всі домагання Італії щодо відшкодування.

Шварцман заявляє, що урядом буде уважатися свої домагання здійсненими так скоро, як Греція сповнить домагання ради амбасадорів, які відійшли в тім самім, що і Італія продала Греції.

АТЕНИ, 10. вересня. — Греція дала відповідь на ноту ради амбасадорів, сповіщаючи про свою готовність поступити після рішення ради в справі домагання Італії в зв'язку з убиством італійських членів греко-албанської пограничної комісії.

В розмові з представниками газет міністер закордонних справ Александри представляє розв'язку кризи як грецьку дипломатичну перемогу, так як розсадження убиства мають передати ріжні держави, а трибунал встановить відшкодування.

НОТА РАДИ АМБАСАДОРІВ ДО ГРЕЦІЇ.

ПАРИЖ, 8. вересня. — Рада амбасадорів вислала до грецького правительства ноту, в якій подає пропозиції поладження грецько-італійського спору.

Пропозиції в декілька модифікують домагання прем'єра Муссоліні до Греції. Хоч вони ще офіційно не є виявлені, то тут розуміють, що вони містять в собі такі точки:

- 1) Грецька флотія видає почесні ескадрони італійських воєнних кораблів в Греції, при чім мають бути британські і французькі воєнні кораблі; грецька флотія салютує міжнародним пропарам вистраїми з 21 армату; міжнародні кораблі входять до порту без салютування.
- 2) В католицькій костелі має відправитися заупокійне богослуження, на котрім мають бути присутні всі члени грецького правительства. Під час богослуження кораблі в порті будуть мати вишешні прапори до половини машини.
- 3) Мають бути видані військові почесні, коли тіла жертв будуть перевозитися на корабель.
- 4) Греція вкладає суму 50 мільонів лір як гарантію, що вона заплатить відшкодування, коли її присудять це зроби.
- 5) Міжнародна комісія з японським президентом буде мати контроль над грецьким судством.

ІТАЛІЙЦІ ЗАНЯЛИ ГРЕЦЬКІЙ ОСТРОВ ЛЕРОС.

РИМ, 10. вересня. — Італійське військо з воєнного корабля "Папа" заняло нині остров Лерос, близько Корфу. Окупанти не стрінули ніякого опору.

СОЦІАЛІСТИ НЕ МОЖУТЬ БУТИ ПРОТИ.

РИМ, 7. вересня. — Провізоричний виконавчий комітет нової італійської Соціалістичної Партії прийняв резолюцію, в котрій заявляє, що соціалісти не можуть серйозно виступати проти становища правительства супроти Греції.

ВІДКРИТТЯ ТРЕЙД-ЮНІЙНОГО КОНГРЕСУ В ВЕНКУВЕРІ.

ВЕНКУВЕР, Б. К., 10. вересня. — Тридцять-дев'ять річна конвенція домінійального Трейд-юнійного Конгресу, на котру приїхало зі всіх провінцій Канади приблизно 300 делегатів, зістала формально отворена нині рано.

Після привітних промов генерального прокуратора Менсона і мейора міста С. Е. Тисдейла, приступлено до предкладання повноважень та назначування комісії. За день будуть предложені звіти від ріжних урядників і сподіються, що коло вітвірка голівні справи конгресу будуть в повнім ході.

Президент Том Мур, секретар П. М. Дрейпер та інші урядники конгресу прибули на конвенцію в суботу.

Резолюційна комісія на чолі з Джеймсом Маршом з Наягара Фолс, Онт., пересіяла нині більше як 75 резолюцій про ріжні справи, як напр. іміграції, провінціональних законів про компетизацію, просвіти і інших.

Одною з головних точок конвенції буде звіт екекютивів за минулий рік.

Як заявляють декотрі делегати, на конвенції приїде до горячої дискусії з приводу недавнього майнерського страйку в Кейп Бретоні. Дж. МекЛаклен, який проводив страйку і зістав за це суспендований президентом майнерської юнії Луїсом, є присутній на конвенції, як також є присутній Силбі Беррет з Гейсе Бей, провізоричний президент 26. дистрикту "Ю. М. В. оф А.", сформованого на місце усуненої екекютивів з МекЛакленом і Ливінгстоном на чолі.

Френк Годжес, посол до англійського парламенту, який репрезентує Трейд-юнійний Конгрес Вел. Британії, Волтер Реддік з Американської Федерації Праці і Ф. Бравін, представник Міжнародної Федерації Профсоюзів в Амстердамі, прибудуть сюди в протязі тижня. Під час конвенції вони виступають промови.

В ЯПОНІ ЗГІНУЛО ДВІСТА ЧУЖИНСІВ.

ВАШІНГТОН, 8. вересня. — Безработні депеші від адмірала Ендерсона, команданта азійської флотії, який знаходиться тепер в Токіо, повідомляють нині департамент воєнної флотії, що під час землетрясення в Японії згинуло 200 чужинців.

ГРЕКИ СПАЛИЛИ ІТАЛІЙСЬКИЙ КОНСУЛЯТ.

ЛОНДОН, 8. вересня. — Депеша до "Сентрал Нюс" доносить на підставі відомостей з Корфу, що Греки спалили в Патрас італійський консулят і Італійці у відплату за це убили двох Греків.

АРЕШТУВАЛИ ВИСІДАЮЧИХ НА КОРФУ ГРЕКІВ.

КОРФУ, 8. вересня. — Італійські карабієри арештували нині чотирох грецьких жандармів, як вони пробували вийти на остров. Греки заявили, що вони дезертирували зі свого р'егіменту в Епірусі, де, як вони казали, мали місце часті і кроваві бунти.

Оповідання Греків розсаджуються, щоби довідатися, чи вони є шпіонами.

КАНАДЦІ ПРО ПОЛОЖЕННЯ В СОВІТСЬКІЙ РОСІЇ.

КВЕБЕК, 10. вересня. — Сюди прибув на кораблі "Монтклер" з Ліверпулю сер Доналд Манн з Торонто, який вернувся з Совітської Росії, куди їздив в бізнесових справах. Говорячи про стан залізниць в Росії, сер Доналд сказав, що тори є добрі, а рух потягів коли не є скорий, то є пунктуальний. Він сказав, що їхав з Москви до Петрограду, віддає 400 миль, в 12 годин, як також їздив залізницею до чорноморських портів. Скорість пасажирового потягу є від 27 до 40 миль на годину.

Олінія сер Доналда на загальний стан Росії є дуже інтересна. Говорячи з великою розвагою, він сказав, що Росія, занята війною через сім років, буде першою, що прийде до себе. Є це подивляючо багатий край, сказав він.

"Я їхав поперек 1.000 миль через збіжжіві поля, переважно засіяні пшеницею. Край є так само урожайний, як наш власний канадський північний захід. Росія не мала цього року надзвичайно великого урожаю, однак вона мала досить добрий урожай і коли я перетіхав край в місяці липня, пшениця вже була зібрана."

"Весь наряд в Росії, від правительства в долину, працює тяжко і дуже хоче віднести у спід. Він хоче привести своєю хату до порядку. Будинки по містах, яким дозволено руйнуватися через сім діт війни, тепер відбудовуються, направляються і малюються і край приходить назад до себе. Всі роди індустрії і мінеральних ресурсів краю розвиваються."

ВІСТІ З ОДЕСИ.

Нам надіслано з Одеси листа датованого дня 5. вересня, з якого довідуються між іншим такі:

З зовнішнього боку починає Одеса приходити до себе. Багато будинків побілено. Трамвай ходить на більшості ліній, але переповнення нема. Люди привикли ходити пішки, тай плата висока. Електричне освітлення теж функціонує. Магазины торгують; порівнюючи зі закордонними цінами, не дорого.

Урожай добрий. Жита та озимини на добром полі, при господарському обробленню видали в Херсонщині 120—200 пудів з десятини. Зерно пребагато. За пуд меду дають 16 пудів пшениці. В кого гарна пасіка, той за зимівлю не дбає. За мід може дістати не тільки хліба але й опалу та мануфактуру.

Рішучо вводиться українська шкільна і державно-громадська установ. Між іншими українизовано колишню міську гімназію в центрі Одеси, та гімназію на Романівці та Пересилі. Крім цього освоюється ще 5 середніх, трудових шкіл. Усі перші класи звичайних трудових шкіл теж українизуються, а по всіх школах від четвертої до сьомої класи читается на українській мові українознавство та літературу.

Для українських учителів влаштовуються курси українознавства.

Усі учителі мусять бути членами своїх профсоюзів а всі члени профсоюзів мають скласти іспит з "політпрограми". Цікавита українизація має бути проведена протязом двох років. ("Діло")

ТРЕЙД-ЮНІЙНИЙ КОНГРЕС В 57 МІЛІОНІВ НІМЕЦЬКИХ МАРК ЗА ДОЛЛЯРА.

ПЛИМАВТ, 9. вересня. — Трейд-юнійний конгрес закінчив тут вчора свої наради.

Фред Бремлей, помісничий секретар, зістав вибраний секретарем. Дж. Л. Бравні з юнії залучених машиністів зістав вибраним братим делегатом на канадський трейд-юнійний конгрес.

Конгрес ухвалив резолюцію, в котрій заявляє, що продовжувані Французями окупація Рурщини спричиняє ненаправлену шкоду через відлучування расової ненависти, та закликає робітників Франції і Бельгії, щоби вони признали, що така політика насильства-уважжяє мету, за котру внаслідок війни 20 мільонів людських жертв.

Конгрес розбирав також резолюцію С. Т. Кремпа, індустріального генерального секретара всераєвої юнії залізничників, в котрій говориться, що наспів час, коли організовані робітники, повинні домагатися 6-годинного дня праці.

Над цю резолюцію передано голосування картками і вона перейшла 2.801.000 голосів проти 655.000.

"ДЕЙЛІ ГЕРАЛД" БУДЕ ВИХОДИТИ ДАЛЬШЕ.

ПЛИМАВТ, Англія, 7. вересня. — Трейд-юнійний конгрес ривив нині великою більшістю продовжити через дальш три місяці видавання робітничого органу "Дейлі Гералд".

30 ІРЛЯНДСЬКИХ ПОСЛІВ У ВІЗНИЦІ.

ДУБЛІН, 5. вересня. — З 44 послів, вибраних републиканською партією в останніх виборах до парламенту, 30 знаходиться у в'язниці, 6 укривається перед арештованим, а тільки 8 знаходиться на волі.

З РОБІТНИЧОГО РУХУ В ІНДІЇ.

300.000 індійських вуглекопів заробляють 12 центів в день. Всейндійський конгрес профсоюзів видав закли до всіх робітничих організацій, щоби вони прийшли з помічю експлоатованим немлосердним вуглекопам. Індійські вуглекопи побирають лиш одну десятину частину належної їм плати, а акціонери копалинь, якими є здебільше Англії, роблять знамениті інтереси. Харчеві і санітарні відносини є якнайгірші. Проституція шириться в застрашуючий спосіб.

В цім заклику звертається увагу на величезне число випадків смерті від холери на чайних плянтациях і на смертність дітей в Бомбаю, найбільшому місті Індії. На 1000 новонароджених дітей 860 умирає перед скінченням одного року життя. Правительство не помагає ні дрібкі робітництву. 50 процент державних доходів йде на милітарні цілі.

Повстало 6 нових газет.

За останні два роки повстало в Індії 6 нових робітничих часописів. З того 2 професійні органи залізничників. Утворився також нова політична організація, яка називає себе комуністичною партією, але на разі не належить ще до Комінтерна. Ця партія пропагує пасивний опір проти англійського визискующего капіталу.

МАЙНЕРІ І ВУГЛЕВІ БАРОНИ ЗАКЛЮЧИЛИ УГОДУ.

Переговори між майнерами твердого вугля і власниками копалинь в Зауценх Держав, що велась в Геррісбургу, Па., закінчилися минулої суботи порозумінням між обома сторонами. В результаті цього буде підписаний невдовзі новий контракт на протяз двох років.

В новім контракті майнерам надається 10 процент підвижки платні, заводиться 8-годинний день праці і признається юнію та право колективного умовляння. Однак признали юнії є того рода, що нема прийняти системи "чек-аф".

З підписанням нового контракту скінчиться майнерський страйк.

В ГАЛИЧИНІ ПО'ЯВЛЯЮТЬСЯ ВАТАГИ ЗЗА ЗБРУЧА.

Старокраєві газети з 24-го серпня доносять:

Минулої неділі напала узброєна ватага з поза Збруча на фільварок лідица Виспянського в Крутилові біля Скалату, стероризувала мешканців і доконавши грабіжі відійшла собі спокійно поза Збруч.

ІЛЬКІВ ПРОЦЕСУЄТЬСЯ.

В львівській "Ділі" з 24. серпня читаємо:

По голосім вічу в с. Трудовачи, пов. Золочів, на-жким "ксьондз" Ільків "погубив патинки" і опльований, обкладений гнидими яйцями мусів відкати під охороною польських жандармів і тайної поліції, ще не спокійно ні в селі ні в околиці. Ільків по вічу пішов до староости в Золочеві і зробив донесення на своїх "вічеюків". Почали жандарми ходити по селі і робити слідство; хруні Цілики і Костів понаговорювали жандармам на цього і того. В наслідок цих донесень і жадання староости та навіть воеводи в Тернополі, відбудеться карна розправа проти 8 Українців, як обвинувачених прокуратурею в Золочеві за підбурювання і намір убити (!) Ількова. Обвинувачує прокуратор Мали, розправа відбудеться в Золочеві в замку 24. серпня ц. р. о. 9. год. рано, в І. салі. Обвинувачені між іншими всі інтелігенти з околиці Трудовича.

АРЕШТОВАННЯ МОНАРХІСТІВ В НІМЕЧЧИНІ.

БЕРЛІН, 4. вересня. — В Кеїнебергу, в Східній Пруссії, арештовано 52 членів тайної військової монархистичної організації. Членами організації були переважно студенти університетів і техник.

Під час арештовання поліційні власти забрали багато документів, між ними план діяльності організації.

ЗНАЙШЛИ ВЕЛИКІ ПОКЛАДИ РАДІЯ.

ПЕТРОГРАД, 7. вересня. — Радіом Інститут повідомляє, що експедиція, яку він вислав до Фегаши, знайшла можливо найбільші в світі поклади радія.

ПРОФСОЮЗИ В ЮГОСЛАВІЇ.

Найбільший вуглевий ревір Югославії знаходиться в провінції Словенії в Тріфалі, де працює около 11.000 робітників. Є там три професійні спілки, революційна "Zwaz rudarskih delaveev", реформістична юнія вуглекопів "Unija Rudarjev" і незначна християнська - суспільна організація, "Zwaz rudarskih delaveev" має 6.000 членів, а прочі дві мають одну четверту повинного числа. Революційний профсоюз Z.R.D. почав був ціннікову акцію і звернувся з пробою до прочих двох союзів, щоби йому помогли в тій акції. Реформісти цілковито відмовилися а християнські суспільники згодилися. З цього видно, що югославські реформісти так як усі інші зраджують робітничі інтереси.

СТРАЙК В ТОВАРИСТВІ "ДНІСТЕР" У ЛЬВОВІ.

Львівська "Земля і Воля" доносить:

В найбільшій економічній українській інституції "Дністер" у Львові вибух страйк службовиків. Страйкує весь персонал числом 121 душ. Страйк тягнеться від 16. серпня ц. р. Причиною його є невідрадне економічне положення, низькі платні службовиків і впертість управи інституції, яка ніяк не хоче поладити конфлікту.

Після урядових даних, в цій інституції є тепер такі платні: 63 службовиків має від 337.500 мп. до 765.000 мп. місячної платні. Є те з. зв. провізоричний персонал, між яким є люде, що мають і по 9 літ служби. 49 службовиків має від 885.000 мп. до 2 мп. 385.000 мп. місячно. Між ними є люде, що мають від 15—30 літ служби в інституції. 9 возних має платню від 1.215.000 мп. до 787.000 мп. місячно.

Праця триває від 8—3 години, до цього інституція не конче перестраєє неадекватний відпочинок та законно признає відпустки.

Для характеристики відносин слід замітити, що в заряді управи інституції був т. зв. пенсійний фонд службовиків, який перед війною вніс 776.000 австр. корон а тепер вніс 1.210.000 мп. і що платні смеритів і відвівають 20 до 40 тисяч мп. місячно найбільше.

По довших прошеннях, на які управа не вважала за відповідне реугувати, персонал "Дністра" хопився страйку. Домагається 100 процент підвижки платні і від 1. вересня застосування підвижки після обчислень варшавської комісії для зросту доріжжя.

Управа "Дністра" вийшла в часі страйку на відпочинок.

Управа "Дністра" дала 50 процент підвижки, опісля підвищили ще о 7 процент, а останніми днями, вже в часі тривання страйку, вся розіхалася на відпочинок і страйком не журиться. Очевидно що інституція лишена на ласку судоби. Страйкуючий комітет, щоби зберігти майно інституції, признає до його держання 3 возних і 1 урядника, які поладжують конечні справи.

ЧИСЛО ПОТЕРИВШИХ ВІД ЗЕМЛЕТРЯСІННЯ В ЯПОНІЇ.

ОСАКА, 8. вересня. — Видане тут нині урядове оповіщення каже, що потерпілих від землетрясення в Японії є нині 1.356.470 осіб. Те саме оповіщення каже, що під час землетрясення зістало знищених 316.087 домів.

Число погибших в Токіо і Йокогамі подають на більше як 50.000 люде.

ДО ВІДОМА ЛЮБИТЕЛЯМ ШТУКИ І СПІВУ.

Оцим дається до відома всім інтересуючимся, що в неділю, 16. вересня о год. 8.30 вечером в Укр. Роб. Домі в Вінніпегу відбудеться Мітінг Драматично-Співачького Кружка при відлілі Стів. У.Р.Д.

На цей мітінг повинні прийти всі члени і членкині відділу, як також всі прихильники і любители штуки та музики.

Заряд відділу У.Р.Д.

ДО ВІДОМА ЛЮБИТЕЛЯМ ШТУКИ І СПІВУ.

Оцим дається до відома всім інтересуючимся, що в неділю, 16. вересня о год. 8.30 вечером в Укр. Роб. Домі в Вінніпегу відбудеться Мітінг Драматично-Співачького Кружка при відлілі Стів. У.Р.Д.

На цей мітінг повинні прийти всі члени і членкині відділу, як також всі прихильники і любители штуки та музики.

Заряд відділу У.Р.Д.

Заряд відділу У.Р.Д.

"UKRAINIAN LABOR NEWS"
 Published semi-weekly by the Ukrainian Labor News Ass'n
 Cor. Pritchard Ave. and McGregor St.,
 Winnipeg, Man.
 Subscription per year \$4.00
 Telephone: St. John 1465.

"УКРАЇНСЬКІ РОБІТНИЧІ ВІСТІ"
 газета для робочого люду — виходить два рази на тиждень:
 В СЕРЕДУ І СУБОТУ.
 Видає Стіваришениа "Українських Робітничих Вістей".
 Передплата на рік \$4.00
 Адреса:
 UKRAINIAN LABOR NEWS,
 Cor. Pritchard Ave. and McGregor St., Winnipeg, Man., Canada.

Непоміщені в газеті рукописи не звертаєтся, хіба що дописуватель ви-
 разом зазначить, що бажає звороту своєї рукописи на случай її непомі-
 шення та залучить поштову марку на її пересилку.

СПІР ІЗЗА ОСТРОВА ВРАНГЛЯ.

Около того миль на північ від східної Сибірі дежить на Північній морі незалежний острів Врангль. Острів цей відкрив російський дослідник Врангль, який був рівночасно губернатором Аляски, коли вона належала ще до Росії. Острів зівав прилучений до бушуй російської імперії ще 1821—24 рр., а в 1915 р. Росія формально повідомила альянтські і нейтральні держави, що Врангль разом з іншими островами здовж берега Сибірі є інтегральними (нероздільними) частинами російської території.

Та помімо цих всіх аргументів за принадлежністю Вранглю до Росії, цей острів хочуть загарбати під свою власть і інші держави. Ними є Злучені Держави і Велика Британія. Так найменше треба судити після пресових доносень в останніх часах.

З особня островом Вранглем заінтересувався канадський дослідник Стефансон. Він доказує, що острів має для Великої Британії велике значіння, так як він може бути для неї стацією для бездротного телеграфу і для аеропланів. А Стефансон вірить, що за 20 років буде курсувати через Північне море воздушна почта. Отже для Великої Британії чи Канади буде великою вигодою мати свою стацію 100 миль даліше на північ від берегів Азії.

Щоби зробити Великій Британії велику прислугу, себто прилучити до неї острів Врангль, Стефансон вислав в літі 1921 р. на острів експедицію з чотирох людей на чолі з Еланом Крофордом з Торонто. Експедиція прибула на місце свого призначення в вересні того-ж року. Минувшого року Стефансон вислав на острів другу помірничу партію, однак через ледяний шивал не вдалося дістатися до острова. Головною причиною, що корабель з другою партією не доплив до острова Врангль було це, що корабель цей відплив за пізно вліті. Після такої невдачі минушого року, за старанням Стефансона вислали на острів в літі цього року ще одну партію на рятунк експедиції Крофорда. Цегорічна експедиція на чолі з Гарольдом Нойсом щасливо дісталася на острів Врангль і 31. серпня повернула до Ном в Алясці, звідки виїхали всі три експедиції.

Після повертоту Нойса виявилось, що всі чотирі члени експедиції з 1921 р. загинули, остана лише жива жетирна Ескімоска, яка була разом з партією. Коли Нойс з товаришами висіли на острові, Ескімоска була близька голодової смерті. Вона й розказала пізніше, що сталося з членами експедиції.

Після оповідань Ескімоски, член експедиції Найт разом з двома другими своїми товаришами рушили в грудні минушого року ледами до берега Сибірі. Однак після мандрівки через два тижні довкруги вони опинилися назад на острові Врангль. Пізніше в зимі зроблено ще раз спробу дістатися на сушу. За другим разом Найт був за слабкий, щоби пуститися в дорогу і тоді вирушив Крофорд і два други. Ескімоска бачила їх, як вони вирушали в полюднево-східним напрямі і вона передчувала їх загибель. Це був останній раз, коли їх хто бачив. На острові остана лише Найт і Ескімоска. Коли цього літа прибула на острів експедиція Нойса, вона не застала вже Найта в живих, лише саму Ескімоску, яка також була близько смерті. Так трагічно закінчилася виправа спідвишників Стефансона на острів Врангль.

Проти акції Стефансона на острові Врангль виступила Світська Росія. Народний комісар для заграничних справ Чічерін вислав до британського правительства ноту, в котрій заперечував проти вивішення британського прапора на острові Врангль, що зробив в 1921 р. Елан Крофорд. Чічерін в своїй ноті заявив, що вивішення британського прапора на острові є порушенням суверенних прав Світської Росії, зглядно С.С.Р.Р.

У відповідь на протест Чічеріна Велика Британія повідомила Світську Росію, що експедиція на острів Врангль була приватною справою, zorganizованою Стефансоном, та що вона не запічає питання суверенних прав Росії до острова. Однак в той сам час британська нота заявляла, що всяка спроба Росії утруднювати працю експедиції буде розглядатися Великою Британією з найбільшою серйозністю.

У відповідь на це Чічерін заявив Великій Британії, що він приймає її пояснення. Однак він каже, що наicoli суверенні права держави є загрожені, між інтересованими країнами мусить павувати координація.

Відповідь Великої Британії на протест Чічеріна є надзвичайно цікава. Головне, вона не відмовляє права Світської Росії до острова Врангль. Тимсамим виходило би, що вона не має наміру признавати острів за свою власність. Але в той сам час британська нота вразно заявляла світському правительству, щоби воно не наслідалося в який би то не було спосіб перешкадати роботі експедиції на острові. Як можна погодити обі ці заяви, цего хтось зрозуміти не може.

Коли Англія признає, що Врангль належить до Росії, то який правом британська експедиція може вести свою роботу на російській острові без дозволу на це світському правительству? Яка то є суверенність Світської Росії над островом Вранглем, коли експедиція іншої держави може розпоряджатися на тім острові як сама захоче? Щоби дати відповідь на ці питання, треба зрозумітися на буржуазній дипломатії.

РЕВОЛЮЦІЙНИЙ КАЛЕНДАР

- 17. вересня 1871 р. лондонська конференція І. Інтернаціоналу.
- 17. вересня 1905 р. демонстрація у Владивостоці.
- 18. вересня 1917 р. в звязку з постановою Рад про перехід влади до Рад, президія Центрвиконкому, незгідна з цєю постановою, склала свої уповноваження (Чхеїдзе, Ансімов, Гоц, Скобелев, Церетелі й Чарнов).
- 15. вересня 1866 р. повішено Каракозова в Петрограді.
- 16. вересня 1906 р. повішено в Москві за збройний опір 19-літнього Зєрвова.
- 16. вересня 1920 р. перша Всеукраїнська нарада професійних робітників.

Події в Німеччині.

(Від власного кореспондента "У.Р.В." в Німеччині.)

Кріза Німеччини. — Новий уряд Штреземана. — Борьба робітників-комуністів і їх домаганя. — В райхстазі. — Лівина страйк і вулицьні бої. — Радянська республіка в середній Німеччині. — Цини. — Марка і долар. — Борьба комуністів перервана. Чому? — Що далі?

(Докінчення.)

Рівночасно діялося таке саме в цілій Німеччині. В Дрездені робітники розбили крамничі і примусили купити продавати харчові продукти по нижжих цінах. В Гамбургу застрайкували портові робітники. В Ратіборі і Шлеску страйк охопити всі фабрики. Між кінною поліцією і страйкерами прийшло до кривавої сутички. Ранених 150 людей. Так-же боролися з поліцією робітники Любеку і Крельфеду, де кількадесят тисяч людей протестувало проти дорожечі. Маніфестанти хотіли увірватися в центр міста, щоби примусити знизити ціни в крамничях. Поліція розсіяла їх. Є 5 убитих і 15 — ранених. Але комуністи захватили в Крельфеді важливі фабрики і не допускають поліцію. Такий-же рух охопити Вердінген. В Аахен розбито кілька крамнич.

В самому Берліні, ще в суботу (11. VIII.) населення старалося заздати харчами, предбачаючи кількадневні події. В домах наповняли всі посуд водою, бо водотяги страйкували. Вечером, як почався страйк на електричній і газовій стаціях, населення розкупило всю нафту і свічки в Берліні.

Ще того вечера почалися в Берліні збройні виступи робітників, комуністів і співчуваючих. Уряд кинув великі сили кінної і пішої поліції. (Яке все це подібне до лютневих днів 1917 року в Петрограді! Як би жива копія для кінематографу! Ред. "У.Р.В.")

В сьомій годині на Шинфліс-серштрассе зібралось 7—8 тисяч народу і випадково проходивший бушуй офіцер з хрестом хоробрости на грудях понав в руки товчі. Хрест зірвали, його побили. В 10-ій годині демонстранти в силі 12 тисяч людей перекинули на підземній залізничній вагон і застановили рух. По півночі розбили всі вікна і зломали залізничну решітку в великій крамничі взуття на Трумштрассе, а як появилася поліція, прийшло до довгої перестрілки з нею. Під напором нових сотень поліції, товпа очистила вулицю і в темноті не вдалося пізнати, які між демонстрантами були ранені.

На Гагенгайде товпа перекинула авто-бус і застановила рух. На другий день появилася в 10½ годині велика товпа робітників з червоними прапорами і співом "Інтернаціоналу" направившись здовж Германшлягу на Берлінерштрассе. Товпа росла і за ½ години числила понад 10 тисяч. Вона прорвала поліційний кордон, що старався здержати її. Прийшло до перестрілки, в якій були убиті і ранені по обох боках. Шість робітників було заарештовано, але на домаганя 10 тисячної маси їх випустили.

В різних частях Берліна цілий день (в неділю) збиралися товни робітників, яких розганяла поліція.

В Найкельні 8 тисячна маса застановлювала всі автомобілі, викликала з них буржуї і автомобілі перекидала, щоби здержати вулиций рух. Велика група комуністичної молоді в Гагенгайде видержала ½ годинний бій з поліцією.

По інших містах Німеччині відбувалися також криваві заворушення. Пролетарські сотні в Айсleben, Гетштаді і Ельбгендерде розбили багаті крамничі і роздавали харчі білому голодному населенню. В Гетштаді і Ельбгендерді проголошено радянську владу середньої Німеччини. Проти них вислано з Галле сильні відділи поліції і саме тепер (як пишу ці) тривають довгі вперті бої.

Були випадки, що страйкері-комуністи і демонстранти здержували цілі потяги на зе-

лізничі і примушували публіку вийти з вагонів, бо залізниця не сміє працювати в день загального робітничого страйку.

Цини на хліб, що тільки недавно піднялися з 90 тисяч на 160 тисяч, дня 10. VIII. підсичили на 240.000 марок. Для 13. VIII. за 2-фунтовий хліб треба було заплатити 450.000 марок. За маргарину 1 міліон марок, за масло (фунт) 1 міліон 320 марок.

Держава оголосила такі ціни: за один кубічний метр газу 60.000 мар., 1 куб. метр води 30.000, 1 година електричної енергії 100.000 марок. Літра молока 68 тисяч марок. Білет на підземній залізничі на коротке віддалення 10 і 14 тисяч, на більше 18 і 20 тисяч. Трамвайвий білет 50 тисяч, з передіскою 75.000 марок. Абонамент на тиждень 500.000, на місяць — з правом їзди тільки по одній лінії 4 міліони, на трох лініях 6 міліонів, на всіх лініях 12 міліонів. Абонамент для учнів шкіль 1½ міліона.

Цини на вугіль підсичили на 350%. Цетнар вугля 965 тисяч, коксу 2.287.000 марок.

Щоб спалити в крематорії тіло помершого, платиться 5 міліонів.

Тютюнові вироби піднялися на 500%. В цілій Німеччині годі купити одну папіросу дешевше, як за 7.000 марок.

Загально індекс гуртових цін підвисився з 31. липня, до 7. серпня на 161,5% і перевищив таким чином ціни мирного часу в 483.401 разів. Цини на харчі піднялися протягом 7-ох днів на 150% (в індексі гуртовім), а звичайно на 192,2%.

Офіційний курс долара 10. VIII. був: 3.900.000 марок за 1 долар. Ангійський фунт штерлінгів 17.955.000 марок. Державний банк платить (13. VIII.) за золоту 20 маркову монету (старої Німеччини) 17.891.000 марок. (Сімнайцять міліонів вісімсотдев'ятдесят одна тисяча паперових марок).

З огляду на такий катастрофічний упадок німецької марки, в цілій Німеччині не стало грошей. Щоби залатати величезну прірву, треба було в тій хвилі випустити нові грошеві знаки. Тимчасом робітники державної друкарні, де друкуються гроші, застрайкували і криза приймила катастрофічний характер.

Державний банк замикнув свої двері і вивісив оголошення, що в нього нема грошей. Вже від 4-ої години ранком (11. VIII.) службовці різних банків з мішками і кошиками ждали перед державним банком, щоби одержати гроші, але в 10-ій годині довідалися, що каси замкнені. В населення теж не було грошей. Приватні банки повивдавали своїм клієнтам не більше, як 2 міліони марок, себто не по цілому доларови. Окремі установи і промислові підприємства випустили свої власні грошеві знаки.

Вквнці, 14. VIII. на зібранню фабричних рад, комуністичної партії було ухвалено перервати генеральний всенімецький страйк і 15. VIII. приступити до праці.

Покищо в цілій Німеччині з малими винятками запанував спокій. Цікавий з вас певно кождий — чому німецькі комуністи перервали боротьбу за владу? На це дав відповідь центральний комуністичний орган "Rote Fahne":

"Борьба перервана — приговорюємося до боротьби в будучині! Тепер тільки вілпочино серед бою, але не кінець його! Хвилі робітничої акції змели Куна, але не змели парламентну здохлятинну великої коаліції, нової влади Штреземана-Шмідта — нової декорації старої капіталістичної банди розбишак. Під натиском трудових мас вони були примушені виплатити дорожечу допомогу і підвищити зр-

робітну платню. Але система використання робітника за допомогою неперервного упадку паперової марки триває дальше. Місцями вдалося пролетарським контрольним комітетам захватити в свої руки розподіл харчових продуктів і вимогти зниження їх цін, але анархістична система постачання населення за допомогою видної торгівлі — спекуляції — залишилася. Штреземан проголошує "активну" політику в Порурі, але французська капіталістична преса витяє кабінет його; це є ознакою, що Пуанкарє від цієї влади жде капітуляції Німеччини, що буде не шкодою Стінесса і Спілки, не на їх страти, а на рахунок німецького пролетаріату.

Чому німецький пролетаріат був примушений перервати боротьбу майже в тій хвилі, як сотні тисяч робітників були свідомі того, що треба вийти з цієї боротьби? Комуністична Партія Німеччини зовсім отверто проголосила: Перервали ми боротьбу тому, що наша квілева сила на більше не вистарчувала. Іншаке ми могли би зустрітис з тою частіною робітництва, яка до цього часу є ще в духовному подолі соціалпатріотів. А в робітників, хоч і неспівомовних своїх завдань, ми стрляти не хотіли!"

На конференції берлінських фабричних рад, яка рогодила закінчити страйк, проголосила за Центральний Комітет Комуністичної Партії Німеччини товаришка Рут Фішерова слідує:

"Можна було провадити збройну боротьбу ще далі. Але тільки тоді, як би ми хотіли ризикувати боротьбою проти тої частини пролетаріату, яка долетєр слухає соціалзрадичів. А цього ми не хотіли. Треба перш усього ті маси приєднати для себе. Робітники не програли. Буржуазія дрожа-

ла в безнадійности. Куно мусив використати робітника за допомогою неперервного упадку паперової марки мусить більше скріпитися сіла воли. Ця боротьба є частіною гіркішою школи, яку мусить перейти пролетаріат, а буде вона тим коротша, чим сильніша буде його воля і готовість до нової боротьби. Ми вернемося знов!"

Безперечно, ця енергічна боротьба комуністичного робітництва Німеччини, дала доказ великої сили його. Помімо великого напруження буржуазної влади, помімо скаженої агітації соціалпатріотів, на зазив комуністичної партії застрайкувало робітництво цілої Німеччини і скрізь виступало організовано до боротьби. А це дуже багато значить. Як-би не ці енергічні виступи класово свідомого робітництва, який не рішучі домаганя комуністів, влада Куна далі запроторувалаб Німеччину в гналу її в безодню. Чи тепер буде краще? Ніхто не думає, що так. Нова влада теж буржуазна, але за всі наслідки від неї, відповідальність паде на соціалдемократів-патріотів, які в таку рішучу хвилю не піддержали комуністичне робітництво, а навпаки, поборювали його змаганя.

Факт залишиться фактом, що Комуністична Партія Німеччини прибрала величезне значіння і недалеке майбутнє належить виключно їй.

Що-ж до нової коаліційної влади Штреземана, то не тільки між робітництвом, але і в міністерствах та канцелярії самого канцлера питають: Як довго може вдержатися цей уряд? Місяць? Тиждень? День? Чи годину?

А це найкращий доказ, що Німеччині близько до радянського — робітничо-селянського уряду.

Гр. Леліх.

Берлін, 15. VIII. 1923.

АПАТІЯ СЕРЕД ТРЕЙД-ЮНІЙ В КАНАДІ.

Продовжують, що в нікотрій ішній навіть найбільш видатій капіталістичній країні нема в трейд-юніях (профсоюзів) такої апатії, пасивності і анархії, як в трейд-юніях канадських. Залізнично-шапових юній, які повинні бути найсильнішими і найактивнішими в боротьбі за поліпшення своєї і інших робітничих долі, перестали майже функціонувати.

Вже через чотири роки (1919—1923) провадитися двобій між ріжкими т. зв. інтернаціональними юніями з Американської Федерації Праці і т. зв. індустріальною (в теорії) юнією, якої носить назву "Одна Велика Юнія". Борьба провадить лише лідери як з одної, так і з другої сторони, а до тої боротьби широкі маси деморалізовані робітничі маси ставляться дуже пасивно. Однак лідери як з інтернаціональних юній, так і з Ю.В.Ю. говорять, що вони репрезентують більшість робітників, що за ними сила.

Още властиво й здеморалізувало цілий трейд-юній рух і викликало в нім такі безладдя, які тепер тяжко направили. Бо кождий робітник, який працює в залізничних шпалах і салдить добре за цю боротьбою, переконалися, що лідери обох юній брешуть, бо ані одні, ані други не репрезентують більшість робітників і не представляють собою ніякої сили, ані не мають в робітничих масах допєртя. Сила, на яку лідери з обох юній опираються, це не більше, як 25% робітників, з яких 10% припадає на О. В. Ю., а 15% на інтернаціональні юнії. Дійсна і найбільша сила, т. е. 75% робітників, — не належить до жадної юнії. І навіть серед тих 25% робітників, які "зорганизовані" в одній або другій юнії, запанувала також деморалізація. Багато із тих членів мінюють свої погляди кождого тижня: покидають інтернаціональні юнії і вступають до О.В.Ю., або навідворот.

Так стоить справа з трейд-юніями в західній Канаді. В східній Канаді, де є більша частина членів Р.П.К., де є більше здібніших англійських товаришів, там юнії привернено трейд-юнії до нормальности, але без західної Канади вони не можуть сповняти своїх завдань так, як чого вимагають робітничі інтереси.

В східній Канаді О.В.Ю. вже цілком зліквідована, а в західній Канаді її місцями піддержує ще тиж \$100.000, які вона придбала гємбларством через свій орган "One Big Union Bulletin". Та як би воно не було, а залізничні компанії знають дуже добре, що так як довго буде вестися двобій в трейд-юніях західної Канади, доти східна Канада може бути zorganizована й 100%, і вона буде безсилна виступити до якоїнебудь самостійної акції. І тому ми мусимо сказати, що безладдя і двобій в трейд-юніях західної Канади спаралажував і викликав анархію в трейд-юніях цілої Канади, а з такої деморалізаційної роботи скористали лише залізничні компанії.

Це факт, про який ми зараз поговоримо обширніше і дамо нагоду українським робітникам, що працюють по залізничних шпалах, довідатися про те, про що вони не зможуть довідатися ані з "One Big Union Bulletin", ані з органів інтернаціональних юній.

Справа мається ось так. До 1917 року залізничні компанії заключали угоди з робітничими юніями різних професій, але ніколи цих юній не визнавали. Вони (компанії) підписували агіменти як зі своїми робітниками, а не як з юніями. Робітники виступали багато разів на страйк за визнання юній, але завжди програвали. Підчас війни і революції 1917 р. компаніям потрібно було якнайбільше робочої сили, а також їм треба було здушити революційний настрій робітників, який проривався з Європи через широкі океан, і компанії в той час визнали робітничі юнії без жадної боротьби.

Того самого року відбулась конвенція юній всіх фахів

(craft unions), на котрій переведено щось в роді амагамації і створено організацію п. н. "Division No. 4. Railroad Department of American Federation of Labor". До тої організації увійшли всі "крефти", т. е. машинисти, котлярі, ковалі, столярі, кармени і інші, що працювали в залізничних шпалах. Висше згадана організація, яка находилась під контролею реакційних робітничих провідників, заключала з компаніями угоди від імені всіх робітників і тимсамим була дійсною представницею zorganizованого робітництва.

В 1918 р. згадана організація мала конвенцію, на котрій радикальні елементи мало що не захопили цю організацію в свої руки. Треба було еще один рік почекаати, а тоді з певністю "Division No. 4." була би перейшла в руки радикальних елементів, таких як тов. МекДоналд з Торонто і таких, якими були тоді Росседі, Кесіді і інші. З перебранням "Division No. 4." мержа було легко дістатися і до Домінікьяного Трейд-Юнійного Конгресу та викопати звітам Мюра, Дрейпера і Ко.

Та радикали не хотіли ждати і 1919 року, перед конвенцією "Division No. 4.", ахцались до Келгарі і там zorganizували Одну Велику Юнію, чим зробили першу велику помилку.

Лідери О.В.Ю. вимірили свій атак впрот на "Division No. 4." і тимсамим зробили величаву прислугу компаніям.

Якраз рік тому назад "Division No. 4." розпочала біти в Монреалі переговори з залізничними компаніями. Компанії знали дуже добре про хаос, який панував в юніях західної Канади і тому не хотіли пристати на домаганя репрезентантів "Division No. 4." Репрезентанти загрозили страйком і правдоподібно, що були-б викликали страйк всіх залізничних робітників, але до цього не допустили лідери О.В.Ю. Вони видали до шапових робітників листочки, в котрих писали, що члени О.В.Ю. вийдуть на страйк лише тоді, коли одержать повідомлення з головної квартири О.В.Ю., а не тоді, коли схоче "Division No. 4." Сам Россед виступав в Вінніпегу і інших містах проти страйку та казав, "що тепер не пора страйкувати".

Цего року справа мається вже трохи інакше. Близько двох місяці тому назад "Division No. 4." вислала своїх репрезентантів до Монреалу для ведення нових переговорів з компаніями. І в той самий час, коли делегати "Division No. 4." засіли за стіл з компанійними репрезентантами, лідери О.В.Ю. почали скликати мітинги і говорити, що делегати, які виїхали до Монреалу, нікого не репрезентують і не мають права заключати угоди від імені залізничних шапових робітників. В той самий час перебував в Форт Гері готелю в Вінніпегу Федеральний міністер праці Мордок і делегация О.В.Ю. на чолі з Фостером не завгаляла зайти до нього і сказати йому особисто, що "Division No. 4." не має права заключати угоди від імені шапових робітників.

Що-ж з того вийшло? А от що. Делегати посидили близько вісім тижнів в Монреалі і пани сказали їм вертатися до дому. Делегати домагались від 7 до 10 центів піднявки платні, однак компанії зignorували їхні домаганя і вони повернули з ними.

Користуючи з того, лідери О.В.Ю. видали до шапових робітників листочки п. н. "A Call to Action", в яких закликали робітників до страйку. Рік тому назад вони писали і говорили, що тепер не пора страйкувати, а цего року казали, що "This is the time for action, not talk".

Все це лише блוף О.В.Ю. Правдаю є, що О.В.Ю. розбила переговори з компаніями, але страйку вона не викликала, бо не має сили. І східна Канада дістала ту саму медичину, що й західна.

А щоби успішно перевести збіжя, компанії згодилися на

(Докінчення на 3-ій сторони.)

Погроми на Україні

(Продовження.)

Погром в Проскуріві почивався так. Українські "козаки" з "отаманами", узброєні від ніг до голови, входили в жидівські хатки і домагалися грошей та дорогостійостей. На смерть залікане жидівське населення, негідно, без слова, викладали перед "гостей" все, що мало — від однієї до жіночих сорочок. Все це моментально зникло в мішках "козаків". Тоді заставляють вони всіх роздягтися до останньої сорочки. Але й цим не задовольняються "козаки". Іх "отаман армії" У.Н.Р. Самосенко наказує "хлопцям" шукати захованого добра. "Шукають" погрозами, б'ють шомполами, прикладами, страшним підшуванням, припнуванням свічковою палицею. Козаків і жидів, виривають волосся з голови. Потім скаженіють. Розвалюють печі, стіни, зривають підлоги, випускають пух з перин, валять горіще (під) і заставляють Жидів бігти до сусідів, та позичити грошей на викуп себе. Серед страшної скаженої бієки, вереску голіх жінок і дітей, стонів раних і мучених, дзенькоту різбитих вікон, тріскоту розвалюваних стін, печей, дверей, шаф — одна частина "гостей" насилує жінок, не дивлячись на вік і то на очах родичів, чоловіків, братів, дітей, а друга частина за цей час руйнує. Як "повседняється" перші, тоді змінюють їх другі. Пійнявши все кімнатне убивством. Забранний хлам з жидівських хат складається на підводи і перевозиться на залізницю, до військових вагонів, або роздається спеціальним воєнним з собакою проституткам.

В кожній жидівській хатині, однаково, "Отаман" Самошенко гуляє. До божевільня доведе жидівське населення кидається в розпуці на всі боки. Перебігає з дому в дім, ховається в ями, біжить за місто, до добрих людей-християн. Але на них полюють "козаки". Стріляють, як по зайцях. По вулицях валяються трупи, в болоті качаються ранені. По них переїждять кіннями, відпадами.

Чи треба ще далі описувати повітряне місто Проскурів під час війни У.Н.Р.?

Страшні погроми і в Житомирі, під керівництвом "отамана" У.Н.Р. Паленка. Собаки розстагали трупи і голови їх були огризені. Були випадки знасилування 10 літніх дітей — дівчаток. Старих дідухів мучили і аж пізніше убивали. "Козаки", поділені на групи по 5-6-10 чоловік, часто на чолі з "отаманом", вривалися в будинки і заглушували людські крики жінок і дітей зустрічами в нещасних. Деяким Жидам розпорювали животи і наклали в них каміння або набивали під-закійні ригіт подушками.

В 2-гому житимирському погромі брали участь також "союзники" У.Н.Р. — польські воюки.

А рівночасно з тим "уряд" Петлюри проголошує "забезпечення права всім національним меншостям".

Це, що діялося по дрібних менших містечках, годі описувати. Досить того, що кожна нова група "козаків" наново починала свій погром. З містечка — до містечка.

АПАТІЯ СЕРЕД ТРЕЙД-ЮНИВ В КАНАДІ.

(Продовження з 2-ї сторони.)

т. зв. "Arbitration Board" (раду помирення), яка має погодити обидві сторони. І так це вітнеться до зими, а тоді три дні в тиждень праці і як хочеш — страйкуй!

Лідери боряться між собою за владу в робітничих юніях, а рядові робітники на цим терплять і все більше і більше деморалізуються та тратьте довіру навіть до дієвих і широкіх робітничих провідників та до революційних організацій.

Синювергеліць.

чок, де було 3-4 тисячі душ, не залишалося по 3-ох днях нікого, крім розвалин. Все інше було або перебите, або — хто був такий шастивий — вліп втечи.

Ще краще записала себе доброволяча армія генерала Денкіна — що "боролася" за "Єдину невідому Росію".

Селяне часами ховали Жидів, але на домагання або українських або денкінських козаків, мусли видавати їх. Денкінці відзначилися жаковим знасилуванням жінок. В Катеринославі знасилували 1000 жидівських жінок. В містечках рахують сотнями. Не здержували навіть перед 8-літніми дівчатками або глибокими старухами. В Корсуні знасилували дві 70 літні жінки на очах їх чоловіків і дочок. В Кременчузі знасилувано хорру тифом. В Корсуні — жінку в агонії, яка при тому ж сконалася. В Ніжині і Росаві знасилувано жінки, які тільки що родили дітей. В Прилуках — вагітні жінки. В Рокитні задержали козаки дівчинку в білий день близько волосної управи, роздягнули до гола і знасилували серед вулиці. Приймало участь 10 козаків і дівчинка вмерла — хоч і це не здержало катів. В Черкасах одна знасилувана була покусана від ніг до голови і ціле тіло напухле. В Борзні групу жидівських дівчат і жінок в осніну ніч роздягли до гола, біли, потім знасилували. Дівчат і жінок масами силою тягнули з хат козаки, щоб вони більше не побачили рідних. Іх насилують у вагонах, а потім, під час подорожі викладають на двір. Більшість знасилуваних зарядили недугами. Богато жертв насилля вбивалися на місці, інші сходили з розуму, інші вимолодали собі як милість, смерть.

Мушні мучили ріжними муками. Перш усього підшували, що з радістю практикували й петлюрівські отамани. На жертву наклали петлю і висіли на першій-ліпній галячці в хаті, не дозволяючи, щоб задихалася. По хвилі розтягують петлю, обляють водою жертву, починають бити прикладами і нагайками — і знов підшувують. Берковича в Кривий Озері підшували 3 рази. Гимназиста Бориса Забарського в Хвастові (від Київом) заставили затягнути петлю на шию власного батька (Меєра) і повісити. Також припикали огнем п'яти, обличчя, підпалювали волосся на голові. (В Білій Церкві Гросмана.) В Борисполі зажадали в бідного шевця Л. Ельгарта 25 тисяч карбованців, а потім за "впертість" повалили нещасного на землю і топтали ногами, біли прикладами, силою всунули в невелику дерев'яну скринку, колоди штиками і вкінці, витягнули навів мертвого і застріляли на очах матері і сестри, яких знасилували і поранили.

Гинули з петлюрівських і денкінських кровавих рук сім'юборді "комуністи" і "комуністи" в пеленках, разом з матерями і бабами. Розстрілювали, колоди, рубали шаблями, відтинали голови, запалювали в домах. (в Хвастові 100 жертв, в Лучинці, Джурині, Ярузі Подільської губернії), висіли (Боярка), душили руками (Корсунь, 80-літній "старень Суходольський і інші), живцем закопували в землю (90 літня Фрума Пекар в Рожеві, 2 випадки в Тетіїві, закомпаний Бенціон, Еваденко в Обухові і т. д.)

(Кінець буде.)

НОВА КНИЖКА!

Вже вийшла з друку цікава для кожного робітника брошура п. н.

ЩО ТАКЕ ВСЕСВІТНІЙ СОЮЗ РОБІТНИКІВ.

Книжка має 80 сторін друку і коштує 20 центів. Замовлення слати на адресу:

UKRAINIAN LABOR NEWS
Cor. Pritchard & McGregor Sts.
Winnipeg, Man.

ГОВОРИЛА НЕБІЖЕНКА ДО САМОЇ СМЕРТІ...

(В пам'яті жертви революції "Свободи", старій матусі невідомий Українці.)

Попівсько-хуліганська газетка в Зауцненні Держав "Свобода" не забула й про нас, хоч ми далеко від неї. Але — видно не стало брехнів з чорносотенної старокраєвої преси, які повністю передруковують цю газетку, і — замотилений "редактор" задумав "счочити" на "У. Р. Вісті" у Вінниці. По правді ми не дивуємося цьому, бо від газетки, що захвалою детективні, шпійоні і погромницькі агітаціїми тривить сліпих на зречних, вимагати ідейності, чесності й прямоти — смішно. Свідоме робітництво не раз мало змогу переконатися в правдивості "достовірних" вісток "Свободи". Але спосіб писання цієї патрістично-хуліганської ганчірки переходить всієї поняття людської звичайності. Недавно ми мали змогу читати навіть такі штубацькі "філософії" свободянських "редакторів", що вбитий буржуазним наймитом представник С.С.Р.Р. Воронський — був злодій, а це тому, бо по російськи слово "вор", значить "злодій". (Філософія, правда?) Що має спільного російське слово "вор", з назвником Воронського, "Свобода" не каже, тільки шепче, мовляв, добре, що вбили... Він був — большевик. Цялий культурний світ знає, що вбитий Воронський по походженню був Поляком, тимсамим його назвником нема нічого спільного з російською мовою. Це також безглуздість, як би ми казали, що слово ревок означає на білоруській мові: бутай. До назв людей можуть придаритися тільки недорослі хлопчики, які й прозивають один-одного: Іван-балабан! — або Кирило-рило! і т. д.

Але погромницька "Свобода" має з культурою стільки спільного, як і "редактори" з розумом, дарма що кожний з них величав себе "професором". Найкращим доказом цього розуму є сама газетка іх. В "Свободі" друкується все в передруках з старокраєвих свистків дрібнобуржуазії, а навіть Винницької пошпійонівської "Нової України". Оригінальним є тільки оголошення ньюорських детективів, які "потребують 6 інтелектуальних сил до праці". (Гл. "Свобода" ч. 176.)

Обурення "Свободи" дійшло до краю, як прийшла вістка з України, що селяне (українські, а не московські!) усунули з могили Того, що казав:

Я не знаю бога

хрест і поставили великий пам'ятник.

Було це на могилі Великого Революціонера і співця поневоленіх кріпаків — Тараса Шевченка. Не будемо повторювати того, що всім відомо. Царський уряд і буржуазія дозволили ставити на могилі Шевченка хрест, бо ставили його над цілим працюючим українським народом. Смілі слова Шевченка придалося воні залізним хрестом. І аж вільні українські селяне-незалежники й робітники в Радянській Україні, гідно пошанували Память Великого першого з перших, Борця і Співця поневоленіх. І ті тисячі селян й робітників, які відкрили пам'ятник, не були московські, а такі українські, і зійшлися з цілою Україною добровільно, а не під багнетами. Але ясно — "Свобода" мусить плакати. "Цінності" буржуазії нищать. Хрест усунули, а поставили пам'ятник. А з усім цим усунуло раз на все всяке право чорної сотні й дармоїдів, до яких зачисляє себе й "Свобода".

Не переможе, що чорносотенну газетку вкололо в статті "Хто зрадник?", поміщений в нашій часописі, одно речення:

— "На Україні зараз є тільки одне поневолення: буржуазія без ріжниць нації".

З цього й вся злість "Свободи" і це ще до певної міри оправдує її. Але-ж вона наводять уривки з нашої статті,

ПОДОРОЖ ШКІЛЬНОЇ МОЛОДІ З КИЇВА НА МОГИЛУ ШЕВЧЕНКА.

В київській "Більшовику" читаємо:

Довго збирались діти в подорож до Канева, але врешті всі технічні перешкоди були усунені і 16 липня під спів "Інтернададу" і "Заповіту" на пароплаві "Чехія" весела юрба дітей рушила до Канева.

На другий день виглянуло сонечко, всі вже були в Каневі і вирушили до могили.

Ось і могила, схвилювані діти лізуть на гору. У деяких на очах сльози.

Починається після виробленої програми шанування пам'яті великого Кобзаря, котре складалось з промов, деклямацій та співів у виконанні київського Співочого Т-ва "ГУХ" під керівництвом т. Левницького; велично дунів "Заповіт", широко розлягався "Інтернаціонал" у виконанню 600 чоловік, прибувших вклонитись дорогої могили.

Чудесне коротеньке слово сказав учень Тарасенко, який головним чином був душею по організації цієї незабутньої подорожі.

Діти деклямували вірші з "Кобзаря", та свої власні — присвячені батькові Тарасові.

Яскраво помічалось, що діти шанують Тараса, як борця за визволення не тільки українського кріпака з панського ярма, а як борця за визволення пролетаріату всього світа зпід влади тиобителів.

Скінчилось свято концертом відгуків у виконанню т-ва "ГУХ". Майже цілий день всі прибувші провели біля могили. Зовсім смеркло. У вечері пароплав з співами вирушив до Києва.

ВОНА ВСІМИ СИЛАМИ БОРЕТЬСЯ ПРОТИ ЦЬОГО, ЩОБ З КОРИНЕМ ВИКОРЧУВАТИ ВСІ НЕНОРМАЛЬНОСТІ. І УРИВОК З ПРОМОВИ Т. СКРИПНИКА ТА ЯКОВЛІВА Є ТІЛКИ ЧАСТИНОЮ ВИСКАЗАНИХ ДУМОК ТИХ КОМУНІСТІВ. ЧОРНОСОТЕННА "СВОВОДА" ЗАТІЛА ДАЛЬШІЙ ХІД ПРОМОВИ, А ВИРВАЛА ТІЛЬКИ ЦЕ, ЩО ПОТРЕБИЛО БУЛО ІІ ДЛЯ ЗБАЛАМУЧЕННЯ СВОЇХ ОВЦІВ І БАРАНІВ. ТОВ. СКРИПНИК ДАЛЬШЕ СКАЗАВ ТАК:

"Не можемо обвинувачувати в цьому ані радянської влади, ані комуністичних партій, бо наміри й діла їх інші. Але ми мусимо доложити всі сили, щоб з нашумівшим в час революційного хаосу елементами, свідомими і невідомими шкідниками, покітчити. Великодержавний шовінізм, націоналізм, бюрократичний склад переляканих шовінізмів Росії і зривішених Жидів, які звичайно ніякого відношення до комуністичної партії не мають, а тільки в час хаосу загли тєплі місця — мусить бути знищений. Черговим завданням радянської влади і комуністичних партій, є безпощадна боротьба з цими пережитками!"

І боротьба ця ведеться. Найкращим доказом перечислювання радянських установ а також партії. Численні листи, які одержуємо ми з Радянської України, potwierджують це.

Але свисток чорносотенців "Свобода" цитує уривки з промови комуністів, які сказані далеко переїд активною боротьбою з цими ненормальностями, розуміється, не відкидаючи цього, що було в нашій статті. "Свобода", пером свого неграмотного "редактора" кидається в другий бік, і замість того, щоб відповісти на наші слова і твердження, незгідно запутується в цитатах. Розуміється, ми навіть не звернули-б уваги на черговий напад чорної сотні й погромщиків, але власне виказуємо, як піло та нахабно затуманюють вони свої стада. Народна приповідка каже: "Говорила небіженка до самої смерті"... Нехай-же говорить й "Свобода", до смерті недалеко її. За це ми, молоді, повні життя й віри українські робітники, зовсім свідомі що в радянських республіках не усунені ще всі зла та ненормальності, але значно, що вони усуваються по-степенно, кажемо: "Хай живе національне і соціальне поневолення буржуазії й дармоїдів — чорносотенців всіх націй! Хай живе рівність і воля всіх трудящих націй! Україна є і Україна буде! Але Україна радянська, робітничо-селянська, вільна від всіх напастей старих пережитків великодержавного московського і жовто-блакитного українського шовінізму! Хай живе безпощадна боротьба-радянської влади і комуністичних партій з цим великим, старим злом!"

Ми віримо, що інакше бути не може. Недалеко той день, як закінчиться успішно боротьба свідомих робітників і селян Росії і України і на цьому фронті, на фронті боротьби з шовінізмом. Тоді буде забезпечене життя повний розвиток радянської влади і смерть національно-шовіністичних пережитків. Тоді в останнє закляття дряхлим голосом стара грішниця "Свобода".

А покищо — ми так-же саме будемо боритися тут з усіми напастями міжнародного шовінізму, в тім числі й сліпого українського. Бо ми боремося за визволення всіх працюючих (не дивлячись на нації) з капіталістичного ярма, а шовінізм — це зброя капіталу й буржуазії. Тому смерть йому!

З. М.

Франція висилає півофіційну місію до Росії.

Французький сенатор де Муді вибирається з неурядовою політичною місією до С.С.Р.Р. Це вже є п'ята місія з ряду, яка має іхати навізувати контакт з Радянськими Республіками.

Товариші! Відновляйте передплату на "Українські Робітничі Вісті".

Всі трудніші подорожі буди непомітні супроти того піднесеного настрою, який весь час панував серед мандрівників. На довго у дтей залишались у пам'яті ці незабутні хвилини.

Один з мандрівників.

ЧИТАЙТЕ! — ЧИТАЙТЕ!

УКРАЇНСЬКІ ЩОДЕННІ ВІСТІ

Однієюю часом в Зауцненні Держав, який в дійсності заступає інтереси працюючого ладу. Виходить кожного дня окрім неділя.

Обов'язком кожного українського робітника є стати передплатником цього часопису. В нім ви знайдете цікаві вісті з цілого світа, як також політично наукові статті, розвідки, дописи і т. п.

Передплата на рік \$7.00.

Пішіть сейчас на слідуючу адресу:

UKRAINIAN DAILY NEWS
502 East 11th Street
New York, N. Y.

НОВА КНИЖКА!

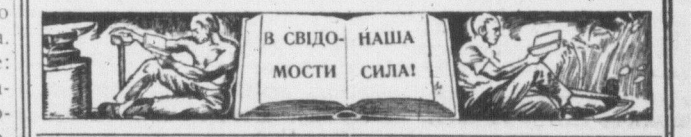
Вже вийшла з друку і продається дуже потрібна для кожного робітника книжка Карла Маркса п. н.:

НАЙМАНА ПРАЦЯ І КАПІТАЛ

Переклад з нового німецького видання під редакцією В. Сімовича. Обнімає 74 сторінок друку меншого формату і коштує лише 20 центів.

Замовлення і гроші посилайте на адресу:

UKRAINIAN LABOR NEWS
Cor. Pritchard & McGregor
Winnipeg, Man.

НОВА ЦІННА КНИЖКА!

Ми дістали з Європи дуже цінну книжку для кожного свідомого українського робітника і фермера, написану А. Богдановим, п. н.

Початковий Курс Політичної Економії

(В ПИТАННЯХ І ВІДПОВІДАХ)

Є це перша того рода книжка в українській мові. Книжка має 127 сторін дрібного друку в самих питаннях і відповідях. Неодні робітники, що читав вие матеріали про політичну економію з інших книжок і не міг всео зрозуміти, має тепер спомогу вирішити незрозуміле, бо в цій книжці є 300 ріжних питань в обсягу політичної економії і довші або коротші відповіді на них.

ЦІНА КНИЖКИ 50 ЦЕНТІВ.

Замовлення і гроші посилайте на адресу:

UKRAINIAN LABOR NEWS
COR. PRITCHARD & MCGREGOR STS.,
WINNIPEG, — MANTOVA, — CANADA.

"КОСМОС"

УКРАЇНО-АМЕРИКАНСЬКЕ ВИДАВНИЧЕ ТОВАРИСТВО

Досі вийшли з друку слідуючі книжки Видавничого Товариства "Космос":

ТЕОРІЯ ІСТОРИЧНОГО МАТЕРІАЛІЗМУ. (Н. Бухарин.) 325 сторін \$2.00

НАРЛ МАРКС. ЙОГО ЖИТТЯ І ДІЯЛЬНОСТЬ. (Ю. Стеклов.) 112 сторін 25

ЧЕРВОНА ЗОРЯ (УТОПІЯ). (А. Богданов.) Друге, переглянуте видання. Переклад Ост. Нитки, ілюстрації Ів. Бабія. 160 сторін. 25

ПОРАДНИК УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ. (Проф. О. Синявський.) 150 сторін 35

МАТЕРІАЛІЗМ—ФІЛОСОФІЯ ПРОЛЕТАРІАТУ. (Горев.) 112 сторін 25

ЗАРОБІТНА ПЛАТА, ЦІНА І ЗИСК. (Карл Маркс.) 20

Замовлення на ці книжки разом з грішми посилайте до:

UKRAINIAN LABOR NEWS
Cor. Pritchard & McGregor Sts. — Winnipeg, Man.

